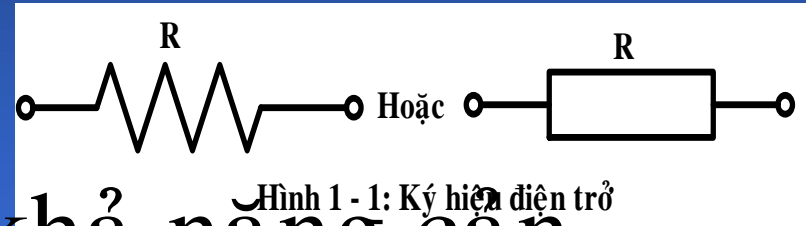

CHƯƠNG I . LINH KIỆN THỤ ĐỘNG

BÀI 1 ĐIỆN TRỞ

I - Khái niệm :

Hình 1 - 1: Ký hiệu điện trở

1- Định nghĩa : có khả năng cản trở dòng điện

2- Điện trở của dây dẫn:

3- Định luật ôm :

$$R = \rho \cdot l / s$$

$$I = \frac{U}{R}$$

II- Phân loại điện trở :

1. Phân loại theo cấu tạo:

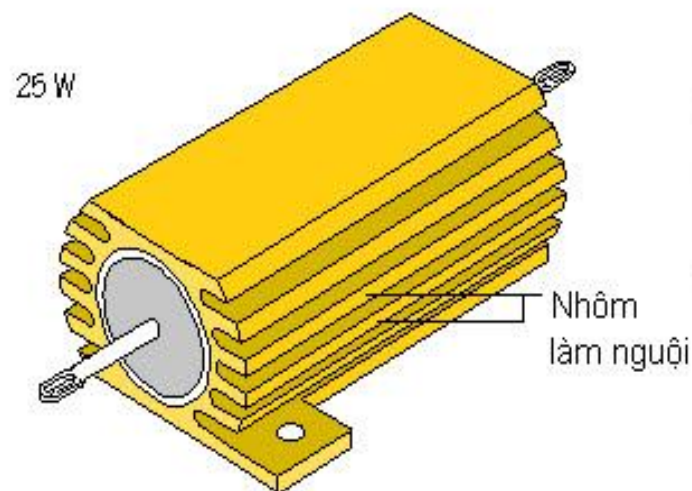
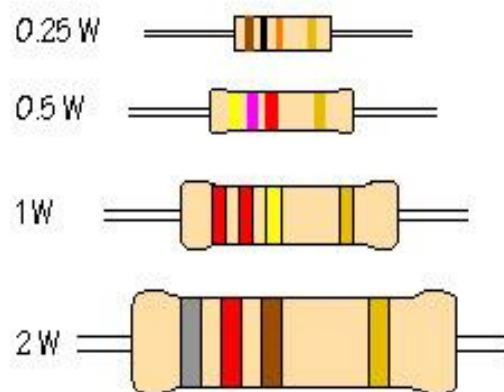
a/ Điện trở màng than:

b/ Điện trở màng kim loại:

c/ Điện trở oxit kim loại

d/ Điện trở dây quấn:

e/ Điện trở bán dẫn

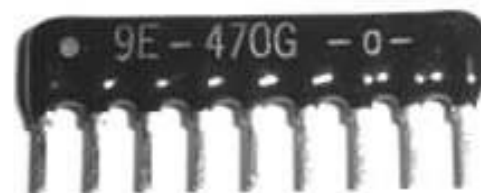
Công suất và kích thước của điện trở

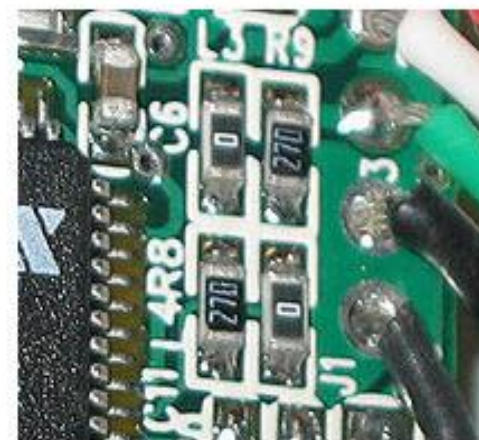
Điện trở than

Điện trở than

Điện trở thanh

Điện trở dán

Điện trở

Hình dạng các điện trở

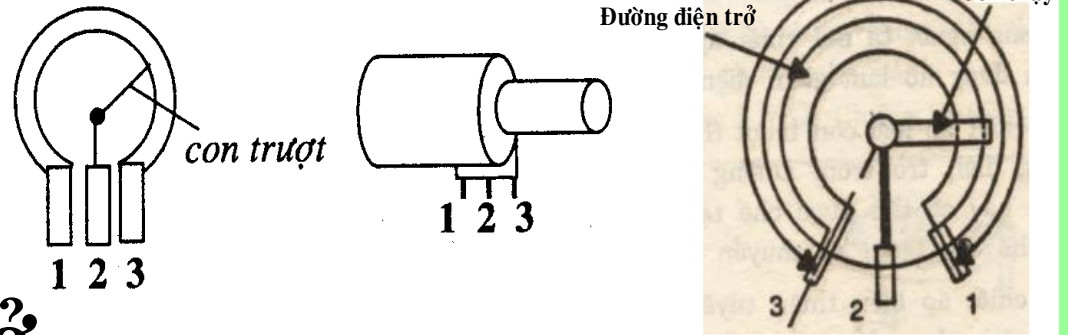
2. Phân loại theo công dụng:

a/ Biến trở:

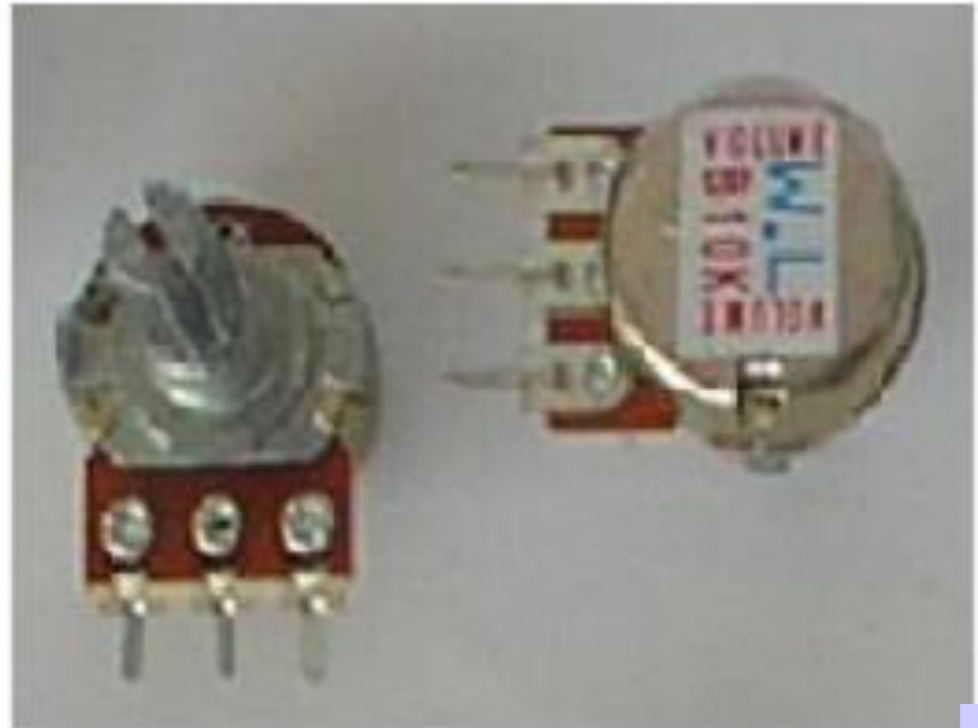
b/ Nhiệt điện trở

c/ Điện trở cầu

d/ Điện trở tùy

Hình 1 - 4: Cấu tạo bên trong của biến trở

Cảm biết nhiệt khí vào

Cảm biến nhiệt môi chất

III Các

Ghi **trực tiếp** trên thân điện trở hoặc ghi bằng **ký hiệu** các vòng

1. Gia

Phân biệt bằng
kích thước

2. Công suất của

3. Công suất tỏa nhiệt của điện trở

làm điện trở nóng lên

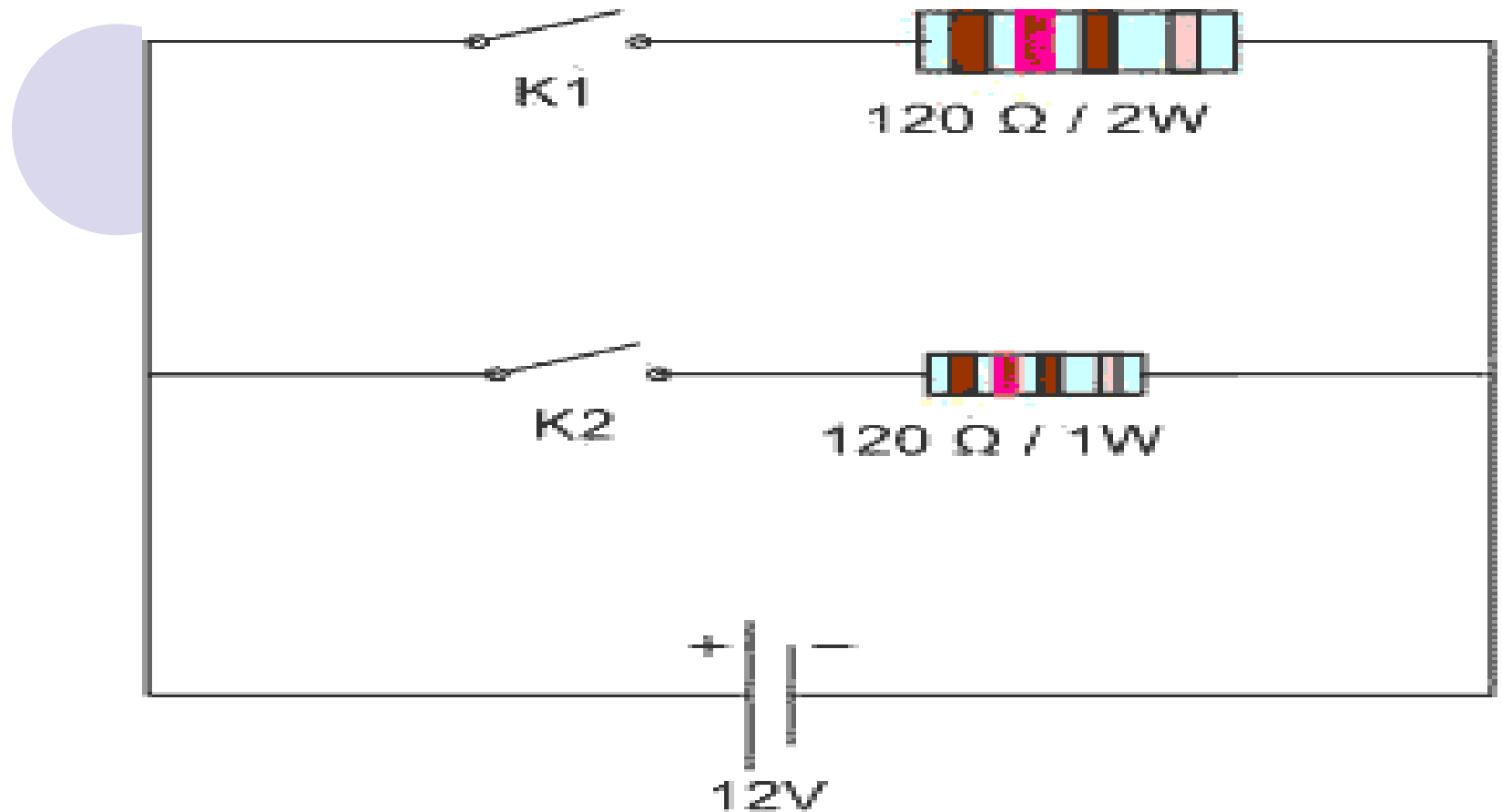
Khi mắc điện trở vào một đoạn mạch, bản thân điện trở tiêu thụ một công suất P tính được theo công thức

$$\mathbf{P = U \cdot I = U^2 / R = I^2 \cdot R}$$

Công suất tiêu thụ của điện trở phụ thuộc vào dòng điện đi qua điện trở hoặc vào điện áp trên hai đầu điện trở.

Nếu đem một điện trở có công suất danh định nhỏ hơn công suất nó sẽ tiêu thụ thì điện trở sẽ bị cháy.

Thông thường người ta lắp điện trở vào mạch có công suất danh định $> 1.5 \rightarrow 2$ lần công suất mà nó sẽ tiêu thụ.

Xác định Tình trạng của các Điện trở khi đóng 1 trong 2 công tắc trong sơ đồ trên :
Nguồn Vcc là 12V, các điện trở đều có trị số là 120Ω nhưng có công suất khác nhau,

Khi các công tắc K1 và K2 đóng, các điện trở đều tiêu thụ một công suất là

$$P = U^2 / R = (12 \times 12) / 120 = 1,2W$$

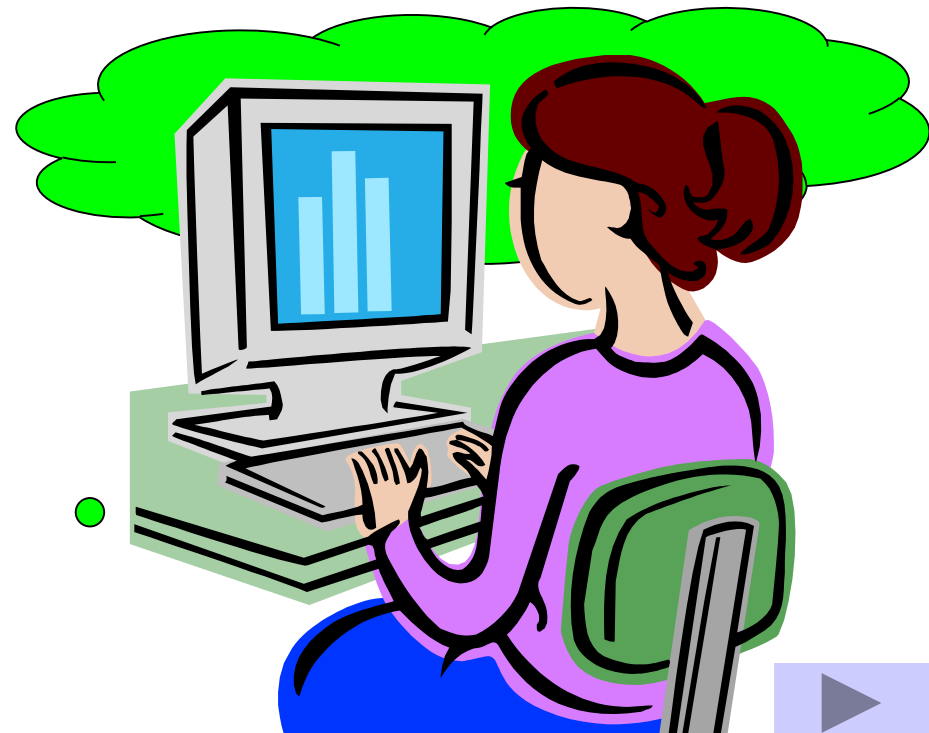
Khi K1 đóng, do điện trở có công suất lớn hơn Công suất tiêu thụ , nên điện trở không cháy.

Khi K2 đóng, điện trở có công suất nhỏ hơn công suất tiêu thụ , nên điện trở bị cháy .

4 / Các thông số điện trở

chế tạo các điện
trở có trị số theo
tiêu chuẩn như sau

15	18
33	39
51	56
68	75
82	91

BẢNG GIÁ TRỊ SẢN XUẤT THỰC CỦA ĐIỆN TRỞ

<10 Ω	Ω	k Ω		M Ω
0.33	10	1	100	0.27
0.5	12	1.2	120	0.33
1	15	1.5	150	0.39
1.5	18	1.8	180	0.47
2	22	2.2	220	0.56
3	27	2.7		0.68
3.3	33	3.3		0.82
3.9	39	3.9		1
4	47	4.7		1.2
4.7	56	5.6		1.5
5	68	6.8		1.8
5.6	82	8.2		2.2
6	100	10		2.7
6.5	120	12		3.3
8	150	15		3.9
	180	18		4.7
	220	22		5.6
	270	27		6.5
	330	33		8.2
	390	39		10
	470	47		12
	560	56		15
	680	68		18
	820	82		22

V. Xác định trị số:

2. Cách ghi dấu trị số được ghi trực tiếp trên thân điện trở và công suất danh định.

Chữ số thứ nhất biểu thị bội số:

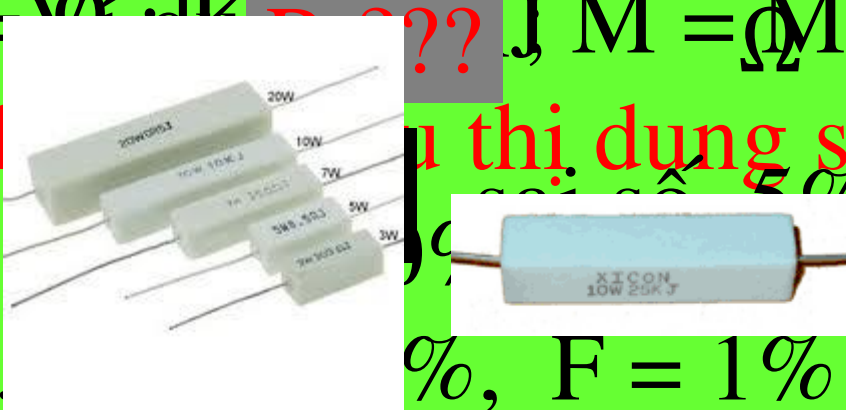
R = Ω , E = 10^3 , K = 10^3 , M = 10^6 .

Chữ số thứ hai biểu thị dung sai:

M = 20%

H = 2%

F = 1%

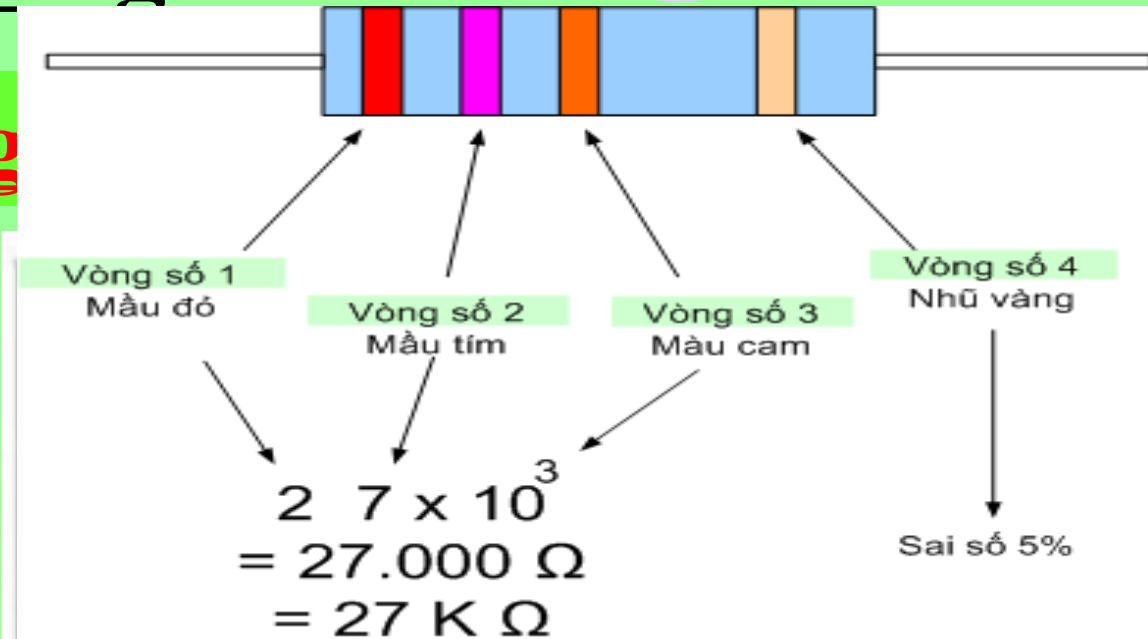
Các điện trở : 2W – 1W – 0,5W – 0,25W

Điện trở sứ hay trở nhiệt

3. Xác định trị số theo cách ghi dùng kí hiệu vòng màu:

a. Loại 4 vòng

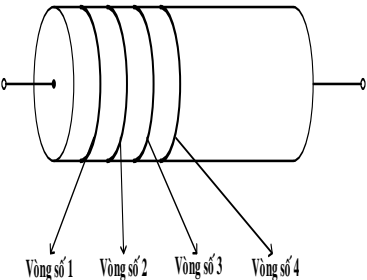
Vòng 1: Ghi số thứ nhất.

Vòng 2: Ghi số thứ hai

Vòng 3: Chỉ hệ số nhân (số 0 thêm vào).

Vòng 4: Chỉ sai số

Hình 1 - 10: Loại điện trở có 4 vòng màu

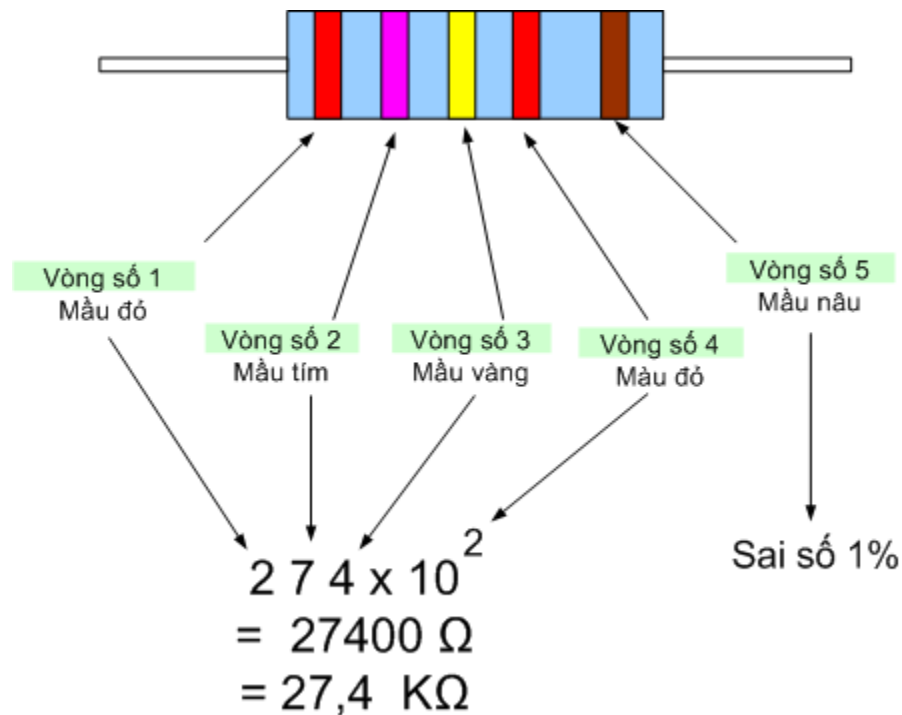
**BẢNG
QUI
ƯỚC
MÀU VÀ
CÁCH
ĐỌC
GIA TRỊ
ĐIỆN
TRỞ
THEO
MÀU
QUI
ƯỚC**

Màu	Vòng số 1 (số thứ nhất)	Vòng số 2 (số thứ hai)	Vòng số 3 (bội số)	Vòng số 4 (sai số)
	0	0	$\times 10^0$	
Nâu	1	1	$\times 10^1$	$\pm 1\%$
Đỏ	2	2	$\times 10^2$	$\pm 2\%$
Cam	3	3	$\times 10^3$	
Vàng	4	4	$\times 10^4$	
Xanh lá	5	5	$\times 10^5$	
Xanh dương	6	6	$\times 10^6$	
Tím	7	7	$\times 10^7$	
Xám	8	8	$\times 10^8$	
Trắng	9	9	$\times 10^9$	
Vàng kim			$\times 10^{-1}$	$\pm 5\%$
Bạc			$\times 10^{-2}$	$\pm 10\%$

b. Loại 3 vòng màu:

c. Loại 5 vòng màu:

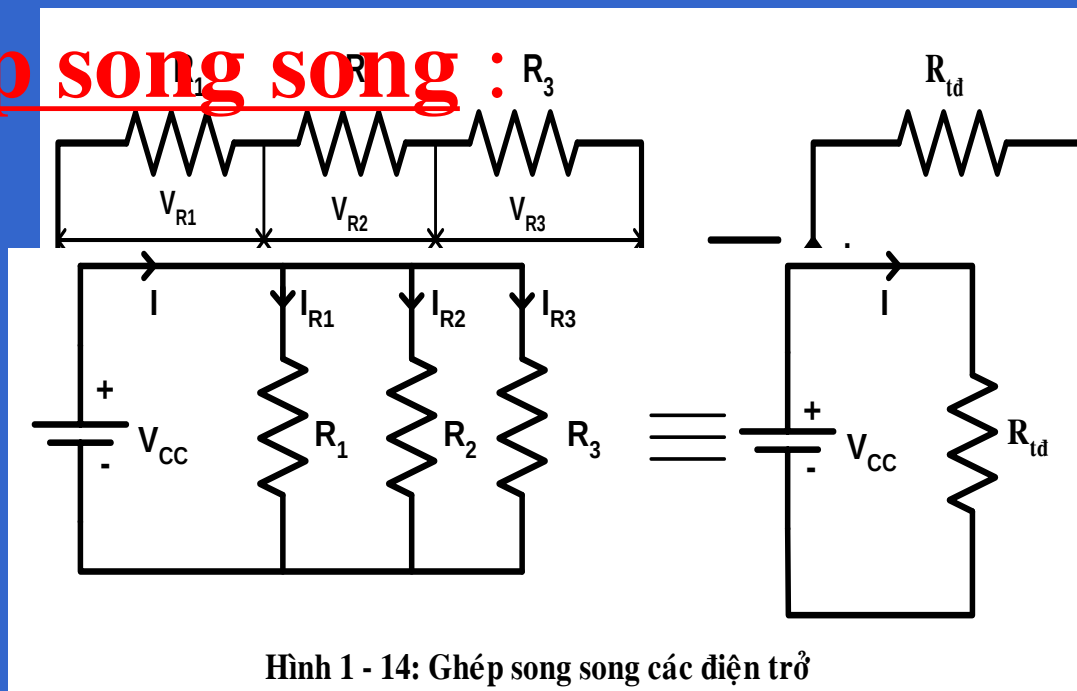

ROW	GOLD ↓				BLACK ↓				BROWN ↓			
1 -				1R0				10R				100R
2 -				1R1				11R				110R
3 -				1R2				12R				120R
4 -				1R3				13R				130R
5 -				1R5				15R				150R
6 -				1R6				16R				160R
7 -				1R8				18R				180R
8 -				2R0				20R				200R
9 -				2R2				22R				220R
10 -				2R4				24R				240R
11 -				2R7				27R				270R
12 -				3R0				30R				300R
13 -				3R3				33R				330R
14 -				3R6				36R				360R
15 -				3R9				39R				390R
16 -				4R3				43R				430R
17 -				4R7				47R				470R
18 -				5R1				51R				510R
19 -				5R6				56R				560R
20 -				6R2				62R				620R
21 -				6R8				68R				680R
22 -				7R5				75R				750R
23 -				8R2				82R				820R
24 -				9R1				91R				910R

VI. Phương pháp ghép điện trở :

1. Ghép nối tiếp :

2. Ghép song song :

VII Ứng dụng của điện trở :

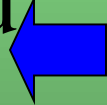
Trong sinh hoạt

Bóng Điện

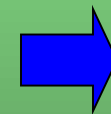

Trong
điện tử

Sự Áp

**Ứng dụng
điện trở**

Trong công
nghiệp

Thiết bị sấy

Giới hạn Dòng

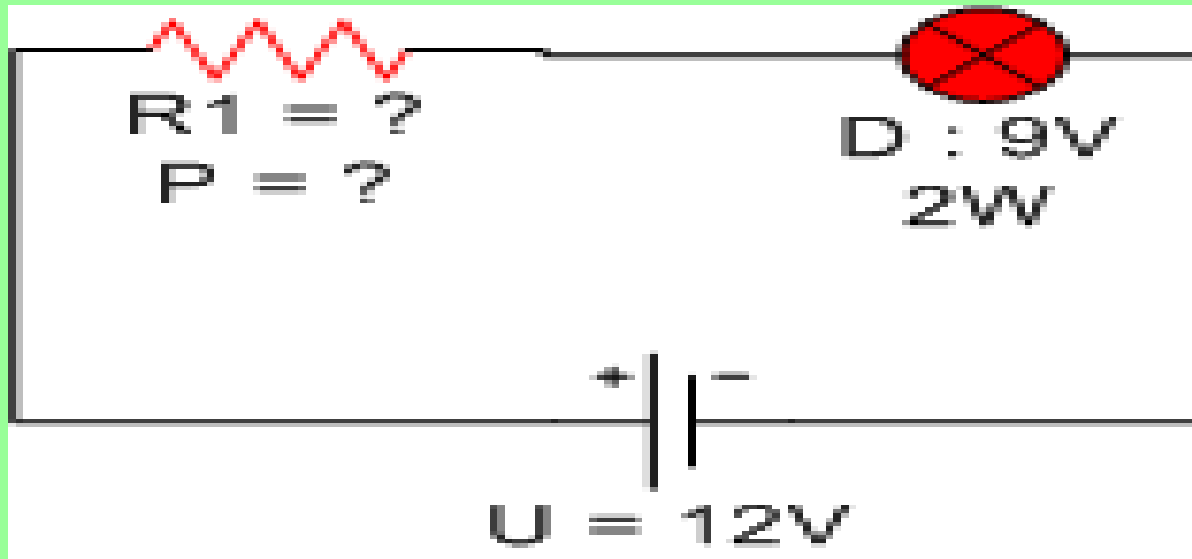
Trong điện tử

Các bài tập Ứng dụng của điện trở

Khống chế dòng điện qua tải cho phù hợp:

1/ Ví dụ có một bóng đèn 9V, nhưng ta chỉ có nguồn 12V, muốn gắn đèn vào nguồn ta phải làm thế nào ?

có thể đấu nối tiếp bóng đèn với điện trở để sụt áp bớt 3V trên điện trở.

ta có thể tính được trị số và công suất của điện trở cho phù hợp như sau:

-Bóng đèn có điện áp 9V và công suất 2W vậy dòng tiêu thụ là

$I = P / U = (2 / 9) \text{ A}$ (dòng điện này cũng chính là dòng điện đi qua điện trở)

-Vì nguồn là 12V, bóng đèn 9V nên cần sụt áp trên R là 3V vậy ta suy ra điện trở cần tìm là

$$R = U / I = 3 / (2/9) = 27 / 2 = 13,5 \Omega$$

- Công suất tiêu thụ trên điện trở là :

$P = U.I = 3.(2/9) = 6/9 \text{ W}$ vì vậy ta phải dùng điện trở có công suất $P > 6/9 \text{ W}$

CHÚC CÁC EM HỌC BÀI TỐT

